

D66

Sint-Michielsgestel

Verkiezingsprogramma 2010-2014

De kracht van mensen!

Anders

Ja

D66

D66 Sint-Michielsgestel

Verkiezingsprogramma 2010 – 2014: ‘De kracht van mensen!’

Inleiding

D66 Sint-Michielsgestel wil voortbouwen op de verdiensten van de partij uit het verleden en een actieve rol spelen bij de toekomstige vormgeving en ontwikkeling van onze gemeente bestaande uit de kernen Berlicum, Middelrode, Den Dungen, Maaskantje, Gemonde, Halder en Sint Michielsgestel.

De belangrijkste speerpunten van D66 voor de gemeente Sint-Michielsgestel zijn:

- Aandacht voor (kwetsbare) mensen.
- Modern onderwijs.
- Kwaliteit en duurzaamheid in onze leefomgeving.
- Versterking van de leefbaarheid in al onze kernen.
- De patstelling rond het centrumplan in Sint-Michielsgestel doorbreken.
- Een gemeentebestuur dat alle inwoners serieus neemt en zich bewust is van zijn bredere omgeving.

D66 vertrouwt op de eigen kracht en ontwikkeling van mensen. Daarom zien we de toekomst met optimisme tegemoet. Mensen zijn zo creatief dat ze steeds opnieuw zelf oplossingen vinden. Wij willen dat de overheid deze kracht, vindingrijkheid en creativiteit van mensen ondersteunt en ruimte geeft. De sleutel voor verandering ligt bij mensen zelf en wij willen dat de overheid daarbij aansluit.

Aandacht voor mensen

Voor D66 staan zelfredzaamheid en eigen verantwoordelijkheid van de burgers centraal. Mensen die tijdelijk of structureel niet de regie over hun leven kunnen voeren, moeten erop kunnen rekenen dat de gemeente ze op een betrouwbare manier helpt. Doel daarbij is om deze mensen zoveel mogelijk op eigen kracht (weer) te laten participeren.

Er is een groep burgers die op bijstandsniveau of er net boven rond moet zien te komen. De verslechterde economische situatie treft deze groep niet alleen financieel extra, maar vaak ook sociaal. Het aantal mensen dat eenzaam is, blijft onverminderd hoog.

Sport en cultuur verbinden mensen en dragen bij aan een gezonde leefstijl. Voor elke inwoner van Sint-Michielsgestel hoort daarom gelegenheid te zijn aan sport en cultuur te doen, al dan niet in georganiseerd verband. De gemeente zorgt voor voldoende sport- en cultuuraccommodaties van goede kwaliteit tegen een betaalbaar tarief.

Waar staan wij voor:

- D66 staat voor een open samenleving waar iedereen mee doet.
- D66 wil spreiding van de Centra voor Jeugd en Gezin met ruime openingstijden waar iedereen terecht kan voor informatie, advies en (lichte) hulpverlening op maat.
- D66 legt in het gemeentelijke gezondheidsbeleid de nadruk op de grote gezondheidsrisico's: roken, alcohol, drugs en overgewicht. D66 wil op deze gezondheidsrisico's gerichte doorlopende preventieve activiteiten ontwikkelen.
- D66 wil activiteiten ontplooiën in alle dorpskernen gericht op aanpakken en voorkomen van sociaal isolement. Hiervoor zijn samenwerking tussen professionals uit zorg en welzijn en de informele netwerken van bewoners noodzakelijk.
- D66 ondersteunt initiatieven van bewoners om de leefbaarheid van de kernen te vergroten.
- D66 wil in de kernen Sint-Michielsgestel/Gemonde, Den Dungen/Maaskantje en Berlicum/-Middelrode gezondheidscentra met onder andere huisartszorg, verpleegkunde en fysiotherapie.

Vooraf voor gezinnen met jonge kinderen en ouderen zij een bereikbare eerstelijnszorg en samenwerkende hulpverleners van belang.

- D66 streeft in de kernen naar kleinschalige woonzorgvoorzieningen voor ouderen, waaronder ouderen met dementie. Op een aantal plaatsen kunnen mogelijk ook voorzieningen voor mensen met een verstandelijke, zintuiglijke of psychiatrische handicap worden gerealiseerd.
- Van D66 mag niemand achterblijven Mensen die in de armoedezone zitten, krijgen extra ondersteuning via de sociale dienst, zodat ze gebruik kunnen maken van kwijtscheldingsmogelijkheden en bijzondere bijstand. Voor degenen zonder uitkering die ook onder de armoedegrens zitten, zoekt de gemeente actief andere wegen zodat deze mensen, en vooral hun kinderen, mee kunnen blijven doen.
- D66 wil dat de inwoners van Sint-Michielsgestel bekend zijn met alle voorzieningen op het terrein van zorg, welzijn en wonen. Om dat te bereiken worden methodes toegepast die passen bij de diverse doelgroepen, zoals internet, huis aan huis bladen, bibliotheek, scholen en huisbezoeken.
- D66 vindt dat het vrijwilligerswerk structureel en in samenhang moet worden ondersteund, onder andere om nieuwe vrijwilligers te werven. Vrijwilligers zijn dragers van het verenigingsleven. Wij willen in samenspraak met het netwerk van vrijwilligers een aanpak, waarbij vooral vrijwilligers worden gestimuleerd en begeleid om de inwoners van onze gemeente voldoende zorg, sportvoorzieningen, cultuur etc. te blijven bieden. Het lopende onderzoek naar de vrijwilligersproblematiek is hierbij vertrekpunt.
- Sport neemt in onze gemeente een belangrijke plaats in. Ongeveer 8.000 inwoners beoefenen sport. Bij de ontwikkeling van (jonge) mensen is sport essentieel. Als vorm van vrije tijdsbesteding is sport aantrekkelijk. Hoewel de gemeente geen formele verantwoordelijkheden heeft, zijn wij van mening dat de gemeente alles uit de kast moet halen om met beperkte middelen sport zoveel mogelijk te stimuleren.
- Er zijn ook raakvlakken met andere beleidsvelden, zoals het ruimtelijke beleid (accommodaties), de jeugd- & ouderenzorg en de volksgezondheid. D66 stimuleert dat sportverenigingen jeugd (bijvoorbeeld via de buitenschoolse opvang) en ouderen met hun sport laten kennismaken.
- D66 wil dat het zwembad Zegenwerp open blijft. Zegenwerp is een laagdrempelige ontmoetings- en sportfaciliteit voor jong en oud.

Innovatie en kennis als wapen tegen de crisis

De gevolgen van de huidige economische crisis gaan ook aan Sint-Michielsgestel niet voorbij. De werkloosheid stijgt in 2010 verder, vooral onder jongeren. De gemeente moet er alles aan doen om werkzoekenden snel terug te leiden naar de arbeidsmarkt. Economisch beleid, sociaal beleid en onderwijsbeleid hangen hierbij nauw met elkaar samen. De economische tegenslag biedt ook kansen. Het is nu de tijd om te investeren, zodat onze burgers versterkt uit de crisis komen. Innovatie en onderwijs vormen hiervoor de sleutel.

Waar staan wij voor:

- D66 wil dat het voor jongeren tot 23 jaar onmogelijk wordt om werkloos thuis te zitten. Jongeren die geen regulier werk vinden, krijgen scholing, een werkervaringsplaats of een leer/werk-traject aangeboden. De gemeente heeft daarbij een voorbeeldfunctie en bevordert dergelijke plaatsen bij gemeentelijke diensten en door de gemeente gesubsidieerde instellingen.
- D66 bepleit dat ZZP-ers makkelijker bedrijfsactiviteiten aan huis kunnen verrichten, als deze te verenigen zijn met de woonbestemming. De laatste jaren zijn er veel ZZP-ers op de markt gekomen die hun werkzaamheden op locatie verrichten. D66 wil beperkte activiteiten aanmerken als onderdeel van de bestemming wonen.

- D66 wil het midden- en kleinbedrijf stimuleren. Werkzoekenden worden ook gestimuleerd als zelfstandig ondernemer aan de slag te gaan.
- D66 propageert regionaal samenwerken om de vraag bedrijfsterrinen en kantoorruimten op te vangen. We hebben de voorkeur voor herontwikkeling van bestaande locaties. Als dit onvoldoende soelaas biedt, moeten nieuwe plekken worden gerealiseerd. De samenwerking met omliggende gemeenten is op basis van gelijkwaardigheid.
- D66 is voor regionale economische samenwerking op het terrein van regionale (kennis)economie, innovatie, mobiliteit en behoud van natuurwaarden in de gemeente en de regio.

Een geslaagde toekomst met beter onderwijs

Investeren in onderwijs is investeren in de toekomst van onze burgers en van de gemeente. Ondanks al het geld dat rijk en gemeente in onderwijs steken, kampt het onderwijs met grote problemen: voortijdig schoolverlaten, onvoldoende kennisniveau van rekenen en taal, ontoereikende huisvesting en een groeiend aantal zorgleerlingen die specifieke begeleiding nodig hebben. Dat moet beter. Goed onderwijs is het fundament voor een geslaagde toekomst voor mensen en de gemeente.

Waar staan wij voor:

- D66 wil goede scholen voor onze jeugd. Scholen worden neergezet volgens het principe van de brede school, waarin onderwijs gecombineerd wordt met onder andere kinderopvang, peuterspeelzaal, buitenschoolse opvang, sport, cultuur, huiswerkbegeleiding en/of zorg- en welzijnsinstellingen. Brede scholen bieden dagarrangementen, schooltijden veranderen rekening houdend met o.a. werktijden. Er ontstaat een dynamische en laagdrempelige voorziening in de wijk.
- D66 zet erop in dat de brede scholen voor alle wijkbewoners toegankelijk zijn. De ontwikkeling van multifunctionele voorzieningen zoals brede scholen en de wijkcentra moeten in hun samenhang worden gezien.
- D66 wil scholen ondersteunen die zelf initiatieven tot onderwijsvernieuwing nemen.
- D66 stimuleert dat het aanbod in de buitenschoolse opvang ook aansluit op de behoeften van de oudere groep kinderen op de BSO, bijvoorbeeld via sport en cultuur.

Wonen voor iedereen

Voor onze inwoners van Sint-Michielsgestel is het vaak moeilijk om een passende woning te vinden. Er worden relatief veel woningen in het hoger- en middensegment gerealiseerd. Vooral voor starters en mensen met specifieke wensen is het moeilijk om betaalbare woningen te vinden. De gemeente Sint-Michielsgestel moet de komende jaren een actievere rol gaan spelen om ervoor te zorgen dat er meer vraaggericht wordt gebouwd in plaats van aanbodgericht. De grondexploitatiewetgeving biedt gemeenten de mogelijkheid meer invloed uit te oefenen. Sint-Michielsgestel dient hier gebruik van te maken als stok achter de deur om tot meer differentiatie in woningaanbod te komen.

Er zijn op diverse plekken, ook in Sint-Michielsgestel, positieve ervaringen op gedaan met koopgarantregelingen, startersleningen en collectief particulier opdrachtgeverschap (CPO).

Waar staan wij voor:

- D66 wil dat de gemeente Sint-Michielsgestel echt iets gaat doen aan het oplossen van de knelpunten in de woningmarkt. D66 wil dat de gemeente de inzet van de mogelijkheden die de grondexploitatiewetgeving biedt, niet schuwt in de onderhandelingen met partners.
- D66 pleit ervoor de Visie 2025 zo spoedig mogelijk in de nieuw te vormen raad aan de orde te stellen. Wij zetten vraagtekens bij de in de visie opgenomen raming van het aantal extra te

bouwen wooneenheden van 1.800 stuks. Immers de omvang van de bevolking neemt tot 2025 nauwelijks toe volgens dezelfde visie. Ook ziet D66 in de visie niet terug hoe de realisering van het genoemde aantal woonheden zich verhoudt tot de in dezelfde visie opgenomen ambities tot behoud en versterking van de landschappelijke en ecologische waarden. De onderlinge consistentie missen wij. D66 kiest er voor eerst een reële planning van de woningbouw op te stellen en deze te enten op een onderbouwde prognose van de bevolkingsgroei en een woningbehoefteraming.

- Bij het realiseren van de woningbouw wil D66 terughoudend zijn bij het bouwen in uitbreidingsgebieden en eerst bekijken hoeveel woningen (woonheden) we kunnen bouwen zonder in deze meestal waardevolle uitbreidingsgebieden terecht te komen.
- D66 hecht waarde aan een gedifferentieerde woningmarkt waar inwoners een passende woning kunnen vinden. D66 wil onder andere:
  - o woningen voor starters;
  - o woningen waar een kantoor en/of praktijkruimte aan huis mogelijk is;
  - o woningen waar wonen en zorg gecombineerd kunnen worden (levensloopbestendig).
- D66 wil extra geld inzetten voor regelingen voor starters zoals koopgarantregelingen en startersleningen, zodat zij beter in staat zijn om een huis te kopen. D66 ondersteunt initiatieven voor collectief particulier opdrachtgeverschap.

Kwaliteit in leefomgeving

De ruimte in Sint-Michielsgestel is beperkt en vraagt om verantwoorde keuzes als het gaat om de inrichting van de openbare ruimte. Ruimtelijke beslissingen die eenmaal gerealiseerd zijn in asfalt beton en baksteen hebben een lange levensduur en moeten doordacht worden genomen. D66 wil dat bij de ruimtelijke inrichting van Sint-Michielsgestel de economische, ecologische en sociale belangen zorgvuldig worden afgewogen.

D66 wil het groene en waterrijke karakter van onze dorpskernen handhaven en waar mogelijk versterken. Woningbouw moet zo veel mogelijk plaats vinden binnen de dorpskernen. Bedrijvigheid moet zoveel mogelijk op de bestaande of voorziene bedrijfsterreinen plaatsvinden. In Sint-Michielsgestel is vooral plaats voor kleinschalige, licht industriële bedrijvigheid.

Waar staan wij voor:

- D66 vindt dat de in het proces van de herontwikkeling van het centrumplan van de kern Sint-Michielsgestel nu eindelijk eens een doorbraak moet komen. D66 wil dat er een einde komt aan de patstelling tussen voor- en tegenstanders van het huidige centrumplan. In verband met de leefbaarheid en bedrijvigheid in onze gemeente is een centrum met uitstraling voor onze eigen bewoners en ook voor het imago van de hele gemeente van essentieel belang. Voor D66 is het centrumplan een speerpunt; wij willen komen met een aanpak die zich onderscheidt door indringend overleg met betrokken spelers, doortastendheid in de richting van andere overheden en rechtscolleges en creativiteit in het te volgen proces. Wij zullen er alles aan doen om het proces dat alleen maar dreigt verliezers op te leveren, om te keren in een win-win aanpak. Onze beste krachten zetten wij in op dit hart van de gemeente.
- D66 is terughoudend ten aanzien van nieuwbouwlocaties buiten de kernen. De verstening van het buitengebied moet zoveel mogelijk beperkt worden.
- D66 wil in verband met het behoud van het authentieke karakter van de gemeente een actief monumentenbeleid voeren. D66 is er wel voorstander van om niet al te krampachtig om te gaan met gemeentelijke monumenten. De beeldkwaliteit staat centraal.
- D66 staat voor het versterken van het groene karakter van het buitengebied. Dat is van grote waarde voor onze eigen bewoners en voor het versterken van recreatie en vormen van toerisme, zoals agro- en ecotoerisme.

- D66 kiest voor kleinschalige bedrijvigheid in en buiten de bebouwde kom. Grootschalige, industriële bedrijvigheid moet elders in de regio plaatsvinden. Hierover worden met omliggende gemeente afspraken gemaakt.

Voor een bereikbaar Sint-Michielsgestel

D66 wil dat Sint-Michielsgestel een leefbare en bereikbare gemeente blijft. Dat kan door in te zetten op duurzame mobiliteit waarbij fietsers, voetgangers en openbaar vervoer ruim baan krijgen. Op dit moment is de kwaliteit van de fiets- en OV-verbindingen tussen de dorpskernen en met omliggende kernen zoals Rosmalen, Vught en Boxtel onvoldoende.

Waar staan wij voor:

- D66 wil een nieuw integraal en duurzaam verkeers- en vervoersplan.
- D66 zet in op goede OV-verbindingen met een grotere capaciteit tussen de dorpskernen en station 's-Hertogenbosch CS, vooral in de spits. De gemeente kan onderzoeken of de busverbinding met Boxtel kan worden verbeterd en of verbindingen met Rosmalen en Vught haalbaar zijn.
- D66 is voor de ontwikkeling van een fiets(snel)wegennetwerk; vooral voor de fietsroutes op belangrijke woonwerk- en woonschoolverbindingen.
- De directe omgeving van scholen zijn verkeersveiliger gemaakt. D66 vindt dat de nieuwe verkeerssituatie ook moet worden gehandhaafd, zodat kinderen echt veiliger naar school kunnen.
- D66 zet zich in voor verkeersveiligheid. We willen sluijverkeer tegengaan, veilige oversteken op drukke wegen (zoals de te verbreden N279) en het handhaven van 30- en 60-kilometerzones.

Voor een duurzaam, groen en waterrijk Sint-Michielsgestel

De inwoners van Sint-Michielsgestel hebben recht op een schoon leefmilieu en een leefomgeving met voldoende groen en schoon water. De kwaliteit van bodem en water vraagt om blijvende monitoring. Geluidhinder onder meer veroorzaakt door verkeer & bedrijvigheid en luchtkwaliteit, vergen daarnaast een serieuze aanpak. D66 wil met ambitie en daadkracht werken aan een schoon milieu. D66 vindt dat bestuurders hun verantwoordelijkheid moeten nemen en een ambitieus klimaatbeleid dienen te voeren.

Waar staan wij voor:

- D66 wil voortzetting van de gescheiden afvalinzameling met ruime openingstijden van milieustations van de gemeente.
- D66 vindt dat de gemeente in samenwerking met onder andere de scholen en de detailhandel, vooral de supermarkten, actie moet ondernemen tegen (zwerf)afval.
- D66 kiest voor verdere regionale samenwerking met omliggende gemeenten, waterschappen en provincie om de groene omgeving te versterken. De gemeente moet zich als een strategisch partner opstellen.
- D66 vindt dat de gemeente tot een duurzaam inkoopbeleid moet overgaan.
- D66 pleit voor duurzame nieuwbouw.
- D66 pleit voor meer inzet van zonnepanelen en kleine windturbines op bedrijventerreinen en gemeentelijke gebouwen.

- D66 wil grootschalig energiebesparing stimuleren in gemeentelijke gebouwen, bedrijfsgebouwen en woningen. In overleg met de woningbouwcorporatie wordt jaarlijks versneld ingezet op energiebesparende maatregelen bij bestaande woningen. Bij bedrijven wordt een energiescan uitgevoerd.
- D66 wil nieuwe openbare straatverlichting standaard met LED uitrusten.
- D66 wil een proef met bewegingssensoren op straatverlichting om lichtvervuiling te beperken en energie te besparen.
- D66 vindt dat natuur- en milieueducatie in de wijk en op scholen een integraal onderdeel van gemeentelijk milieubeleid moet zijn.
- D66 is voorstander van groene daken. Groene daken verminderen de druk op het rioolstelsel omdat de planten regenwater opnemen. Een deel van dat water verdampt, een ander deel wordt vertraagd afgegeven aan het rioolstelsel. Een groen dak dient ook als isolatie waardoor er in de zomer minder gekoeld en in de winter minder verwarmd hoeft te worden. Dit zorgt voor minder uitstoot van CO₂.
- D66 vindt dat er zeer terughoudend dient te worden omgegaan met het kappen van bomen. Voor elke gekapte boom in de openbare ruimte zorgt de gemeente voor aanplant van een nieuwe boom in dezelfde dorpskern.

Cultuur in Sint-Michielsgestel

Van kunst en cultuur kun je genieten. Kunst en cultuur zijn belangrijk voor de persoonlijke ontplooiing. Het culturele aanbod in onze gemeente is mager.

Investeren in jeugd is een eerste vereiste. Cultuureducatie in het onderwijs is een prima middel om jongeren al vroeg kennis te laten maken met kunst en cultuur. Om meer inwoners actief te laten meedoen met culturele activiteiten, is extra ondersteuning van amateurkunst nodig.

Waar staan wij voor:

- D66 wil de mogelijkheden voor culturele activiteiten vergroten, onder andere door samenwerking in de regio en cultuureducatie.
- D66 vindt dat er kleinschalige culturele voorzieningen – zoals repetitieruimten, open podia of wijktheater – in de wijkcentra of de brede scholen kunnen komen.
- D66 stimuleert de grotere toegankelijkheid van gemeentelijke monumenten en rijksmonumenten.
- D66 wil dat jongeren zelf kunnen meebeslissen over het jongerenbeleid en het mee (kunnen) vormgeven.

Kwaliteit van bestuur

Actieve, mondige en vooral participerende inwoners zijn goed voor de kwaliteit van besluitvorming en beleid.

De gemeente is er voor de burgers, maar burgers hebben ook een eigen verantwoordelijkheid. Het gemeentebestuur dient zich dienstbaar en luisterend op te stellen, transparant te zijn en integer te handelen. Ze dient een betrouwbare partner voor burgers en organisaties te zijn.

Bewoners willen tijdig ingelicht worden over gemeentelijke plannen die invloed op hun leefomgeving hebben.

Goed bestuur kenmerkt zich door een degelijk financieel beleid. Nu er minder inkomsten zijn omdat het economisch tij tegen zit en er gekort wordt op de rijksbijdrage uit het Gemeentefonds, wordt niet de kaasschaaf gehanteerd maar worden er echte keuzes gemaakt.

Waar staan wij voor:

- D66 bepleit een stappenplan om de verwachte bezuinigingen het hoofd te kunnen bieden:
Stap 1 Eerst en vooral is het zaak de omvang van het om te buigen bedrag scherp te krijgen.
Stap 2 Begin met het in kaart brengen van de lucht die er in de begroting zit.
Stap 3 Een simpele rondgang bij andere gemeenten kan veel bezuinigingssuggesties aanreiken.
Stap 4 Het coalitieakkoord bepaalt in welke hoofdrichting de bezuinigingen worden gezocht.
Stap 5 De nieuwe raadsfracties snel inzien dat er financieel barre tijden aanbreken.
Stap 6 Maak diverse bezuinigingsscenario's: scripts met 10, 15 tot 20 procent minder rijks-geld.
Stap 7 Maak een meerjaren-programma en stel een politiek coördinator aan.
- D66 kiest voor een gemiddelde groei van de belastingen en leges.
- D66 meent dat er efficiënter kan worden gewerkt, onder andere door ICT en intergemeentelijke samenwerking. Intergemeentelijke samenwerking maakt de gemeente financieel en personeel minder kwetsbaar zonder dat de gemeentelijke autonomie wordt aangetast.
- D66 wil dat inwoners meer mogelijkheden krijgen om deel te nemen aan beleids- en besluitvorming. Burgerparticipatie kan onder andere via internet, zoals sociale netwerken.
- D66 pleit ervoor bewoners vroegtijdig en volledig te informeren over besluitvorming rond plannen en voorgenomen wijzigingen in hun directe leefomgeving (bouwprojecten, inrichting openbare ruimte e.d.).
- D66 wil dat de gemeente duidelijke informatie over de begroting en de bereikte resultaten geeft. D66 vindt dat de overheid in gewone mensentaal verantwoording over haar doen en laten af moet leggen, en streeft naar transparantie en afrekenbaarheid.
- D66 staat continue beleidsevaluatie voor. Hiervoor moeten bij de beleidsvorming de doelstellingen meetbaar worden geformuleerd.
- D66 wil dat de overheid in kernen zichtbaar aanwezig is. Bijvoorbeeld via wijkbeheer, servicepunten, wijkagenten etc.

Dit verkiezingsprogramma is vastgesteld op 28 december 2009.